

getuigenis van een ex-spion Moslim-Palestijn die christen wordt

In *Zoon van Hamas* vertelt Mosab Hassan hoe hij vervuld van woede over de Israëliëse bezetting in 1966 in het geheim wapens kocht. Hij kwam in de gevangenis en ontdekte hoe Palestijnen andere Palestijnen martelden. Om te ontsnappen begon hij een dubbelleven als spion voor de Israëliëse geheime dienst....

Mosab groeide op als zoon van een imam in Ramalla. Zijn vader was een toegewijd man en werd bijzonder geliefd in de gemeenschap waar hij werkte. In 1986 richtte hij samen met anderen Hamas op. Hoewel zijn vader niet deelneemt aan gewelddadigheden, wordt hij tijdens de eerste Intifada gevangen genomen. Voor de familie volgde een moeilijke periode. Om de financiële nood te lenigen, begint zijn moeder lekkernijen te maken, die Mosab dan verkoopt aan fabrieksarbeiders. Onder druk van de familie stoppen ze ermee, zonder dat de financiële problemen op een andere manier worden opgelost.

In dit boek leren wij de Palestijnse wereld van binnen kennen. De inval van Koeweit door Irak in 1990 werd met gejuich ontvangen. In het gezin van Mosab had men geen goed gevoel bij de Oslo-akkoorden in 1993. We lezen ook dat Palestijnse gewelddadigheden een reactie zijn op geweld aan de andere kant. De eerste zelfmoordaanslag in 1994 was een reactie op het bloedbad dat aangericht werd door een Israëliëse arts die in 1994 schoot op biddende moslims in Hebron. Yahya Ayyash begon bommen te maken, omdat hij van Israël niet in het buitenland mocht studeren.

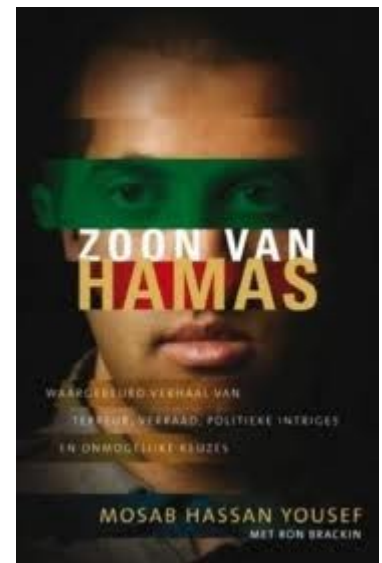
Door het verloop van de gebeurtenissen wordt Hamas een terroristische organisatie. Mosabs vader heeft een ambivalente houding hierin. Hij is menslievend en zal nooit deel nemen aan terroristische activiteiten. Anderzijds wijst hij aanslagen ook niet af.

Als Mosab, vervuld van woede, in het geheim wapens aanschaft, wordt hij opgepakt en komt hij in de gevangenis. Tijdens verhoren wordt hij bedreigd en mishandeld. Maar wat hij nog schokkender vindt, is de kloppijch die in de gevangenis wordt gedaan op collaborateurs: Palestijnen die hun volksgenoten zwaar mishandelen. Als secretaris leest hij alle dossiers. Mensen worden willekeurig zwaar gefolterd. Eenmaal ziet hij dat een Palestijn uit angst voor nog meer foltering door volksgenoten, uit de gevangenis wegvlucht, het prikkeldraad doorknipt en tegen een Israëliëse soldaat, die hem wil dood schieten, zegt: alstublieft bescherm me!

Om te ontsnappen aan vernedering en mishandeling gaat Mosab in zee met de Israëliëse geheime dienst Shin Beit. Hij komt vrij en krijgt het aanbod om te gaan studeren. Het contact met de Israëliërs van Shin Beit brengt een veranderingsproces tot stand. Hij wordt als een vriend behandeld; men heeft respect voor zijn godsdienst...

Iemand bij de Damascuspoort van Jeruzalem nodigt hem uit voor een christelijke bijeenkomst. Waarom ook niet. Mosab krijgt een Nieuwe Testament als cadeau en besluit erin te gaan lezen. De bergrede maakt een grote indruk op hem: je vijanden liefhebben, niet oordelen.

Als geheim agent wordt Mosab erg succesvol. Hij ontdekt dat de zogenaamde *Al Aqsa martelaren brigade* uit dezelfde mensen bestaat als *Force 17*, de eenheid die Arafats veiligheid moest garanderen. Om meer informatie te verzamelen zorgt hij ervoor dat hij de enige verbindingspersoon is voor geheime operaties. Zijn belangrijkste ontdekking is dat de

terroristische kern van Hamas een geheim verbond was van 4 mannen. Zelfs zijn vader, die woordvoerder was van Hamas tijdens de 2^e Intifada, wist niet van hun bestaan. De druk van het dubbelleven wordt echter te groot. Mosab besluit er helemaal uit te stappen en naar de VS te emigreren.

In veel opzichten is het boek van Mosab indrukwekkend. Allereerst is het bijzonder spannend. Daarnaast is het ook informatief. Het is moeilijk om informatie over Hamas te vinden. Dit boek geeft een goede indruk.

Belangwekkend is ook Mosabs geestelijke verandering. Opgegroeid als moslim, wordt Mosab uiteindelijk christen. Nog steeds heeft hij een grote bewondering voor zijn vader. Zijn vader is echter volgens hem te naïef over 'de top van de ladder' van de Islam: de Jihad.

Problematischer vind ik echter Mosabs politieke analyse. Met zijn nieuwe vrienden van Shin Beit deelt hij onbewust ook hun politieke opvattingen: 'als Israël niet meer onze vijand is, zullen wij Palestijnen onderling blijven vechten – over niets' (128,129) en (in strijd met het arabische vredesvoorstel van 2002 en uitspraken van zijn eigen vader) 'Hamas wil de herovering van heel Israël' (215). Met bewondering spreekt hij over Israël dat met de verovering van de Golanhoogte in 1967 belangrijke waterbronnen volledig in handen kreeg en later ('de internationale regelgeving aan zijn laars lappend') drie kwart van het grondwater van de Westbank voor Joodse burgers en kolonisten kon bestemmen (156).

We zien hiermee dat Mosab niet alleen veranderd is van moslim naar christen, maar ook van Palestijn naar Israëliër.

Erg karaktervol is Mosab niet. De Koran is volgens hem een kankergezwell (224). In de evangelische kringen van Amerika valt zoets misschien goed, maar zijn vader zal deze uitspraak minder aangenaam vinden.

Jart Voortman